

KISMOTOR

VILLAMOS KISMOTORGYÁR

DOLGOZÓINK LAPJA

I. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
1. évfolyam 2. szám

1957. OKTÓBER 15.
1957. november 15.

DISZÜNNEPÉLY

Gyárunk dolgozói november hó 5-én ünnepelték meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40 éves évfordulóját.

Az ünnepélyt megelőzően már napok óta lázas munka folyt az ebédlőben. Az ott lévő egyszerű díszbogót gyárunk mesteremberei színpaddá építették át és a kulisszákat Polyánszky Zoltáné tervei szerint izléses drapériával vonták be. Ott szorgoskodtak asztalosaink, kőműveseink, festőink és villanyszerelőink.

Az ünnepély napján ez az égető tempó még fokozódott. A lelkes rendezők Diósy Tiborné, Horváth Kálmánné és Angyal Béla - Vadászi József vezetésével dekorálták. Házimunkásaink és takarítónőink az utolsó simításokat végezték a teremben. A konyhában pedig lelkes nődolgozóink készítettek az esti büféhez a szendvicseket. Szóval mindenki alaposan kivette részét, hogy móltó keretet adjanak az ünnepélynek.

A diszünnepey délután 1/2 5 órakor kezdődött. A Magyar és Szovjet himnuszok elhangzása után Huszti József szavalt a mély átérzéssel Valerij Brjusov «Az orosz Forradalomhoz» c. versét. Ez után üzemünk népszerű Szász Bácsiának bevezető szavai után Laczkó József igazgató el. tartotta meg ünnepi beszédét, melyben méltatta a Nagy Októberi Szocialista Forradalom érdemeit, rámutatott annak a világtörténeli jelentőségére. Külön kihangsúlyozta a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak magyarországi hatását, mely 1919-ben közvetlenül a Magyar Tanácsköztársaság kiállításában, jelentkezett - majd későbbi hatásait az 1945 évi felszabadítást és a napjainkig nyújtott állandó testvéri segítséget, mely ha arra volt szükség fegyveres támogatásban is jelentkezett.

Az Internacionálé elhangzása után Pálincás Bertalan az évfordulóról megemlékezve, annak jegyében gyárunk több dolgozójának adta át a Kerületi Pártbizottság kiváló pártépítő munkáért, illetve a kerületi párt ház megvédésében való részvételért odaitélt emléklapját, s több dolgozónak a vállalati MSZMP vezetőség könyvjutalmát. A megemlékezés ünnepélyes komolyságát ezután vidám izgalom váltotta fel. Laczkó el. közölte, hogy az Elektermax, Kábel - és Műanyag Gyár, Kontakta és Gyárunk közötti munkaverseny harmadik negyedévi fordulóját gyárunk nyerte meg és így az első díjat, egy modern, minden igényt kielégítő villanytűzhelyet gyárunk legjobb dolgozójának kell odaitélni. Miután a 21 osztály, műhely és gyár részleg, valamint a gyár vezetőiből alakult bizottságban mindenki a maga részlegének jelöltjét tartotta jutalomra legérdemesebbnek, nem tudtak döntést hozni és abban egyeztek meg, hogy a legjobbak között sorshuzás után fogják odaitélni a jutalmat. Ez a sorsolás az ünneplő közönség előtt történt meg.

A neveket tartalmazó 21 cédulát a közönség előtt egy dobozban helyezték el és abból egyik dolgozónk bájos kislánya - Radányi Erika húzta ki a forgácsoló műhely meosának, Szalai Ferencnek nevét, kit a közönség lelkes ünneplésben részesített.

Ezzel véget ért az ünnepély hivatalos része. Utána a rendezvény agilis nőtagjai szendvicsekkel és sörrrel kedveskedtek a megjelenteknek, miközben Horváth Feri népszerű énekszamaival szórakoztatta a közönséget, majd felhangzott a házzenekar táncra csalogató zenéje és megindult a tánc, mely nem akart véget érni. Az eredetileg 10 órában megállapított zárórát háromszor kellett egy-egy félórával megtoldani.

De nemcsak a táncolók érezték jól magukat. A terem szélén húzódó asztalok mellett és a бүтё előtt, a terem sarkaiban beszélgető és különösen mulató csoportok alakultak ki. Itt-ott nótázásba is kezdtek. Mindenki jól érezte magát és senkisem zavarta a másik szórakozását. Kedélyes, családias hangulat volt ...

Köszönet gyárunk MSZMP Szervezetének és Vállalatvezetőségének, hogy erre módot adott, köszönet a lelkes rendezőgárda mindenegyres tagjának, köszönet mindazon dolgozóknak, kik munkájukkal hozzájárultak az ünnep sikeréhez.

Sz. I

A HOLDBÉBIRÓL

(Pálkás Bertalan verse)

Mint ragyogó csillag
Mint reménysugár
Ugy ragyog egünkön
Ujkor hajnalán
Első utitársa
Lomha földanyánknak
Titkait kutatja
A nagy magasságnak.

Fölfedi s elküldi
Hozzánk BIP jelekben,

Hogy odaient mi jó
Mi rossz az embernek.
A szellőknek szárnyán
A világba küldi
Szovjet kezek nyomán
Világbéke lesz BIP ...

Kis parányi csillag
Ujkor hajnalán
Ragyogd be e földet
S békét hozz reánk.

o.o.o.o.o

NÉGY GÉP-EGY MOTOR

Az elmúlt időben sokat cikkeztek a lapok az asszonyok (második műszakos) elfoglaltságának csökkentéséről, illetve megkönnyítéséről. A nyilvánosságra jutott javaslatok egyrésze a háztartási gépek nagyobb mennyiségű forgalombahozatalát javasolta, a dolgozók részére elérhető áron.

Ha megkérdezzük a háziasszonyokat, milyen háztartási gépre van szükségük, akkor a legtöbb szavazat a mosógépre, facsaróra, v. centrifugára, porszívóra és padlókeféltre esne.

Ezek a gépek ugyanis mind nagy időt igénybe vevő vagy nagy fizikai erő kifejtést igénylő munkák gépesítését jelentik. Az átlag dolgozó számára beszerzésük azonban majdnem lehetetlen, mert kis darabszámban kerülnek forgalomba és beszerzési áruk a 6000.- Ft-ot meghaladja.

A lakosság szükségletének kielégítése érdekében fokozni kell a háztartási gépek termelését és egyúttal csökkenteni kell az árakat is.

Azt hiszem, nem járok messze az igazságtól, ha úgy gondolom, hogy a háztartási-gépek árának legalább 30 %-át a hajtómotor teszi ki. Ugyanakkor azonban a motorgyártás csak fokozatosan növelhető termelési volumen következtében nem tudja a háztartási-gép gyártó üzemek igényeit kielégíteni.

Hogyan lehetne lehetőleg import növelése nélkül az igényeket jobban kielégíteni?

Ha megvizsgáljuk az előjáróban említett négy háztartásigép üzemeltetési idejét, azt tapasztaljuk, hogy maximálisan naponta 1-2 órát használják és túlnyomórészt kihasználatlanul állnak. Innen adódik az a gondolat, miképpen lehetne a motorok jobb kihasználásával a gépek árának csökkentését elérni?

A felelet is kézenfekvő. A motorokat könnyen kiszerezhetően kell a gépekben elhelyezni, úgy, hogy a háziasszony különleges elektromos, műszaki tudás nélkül a motorcserét végrehajthassa és így egy motorral 2-4 háztartásigép lenne üzemeltethető.

A magam részéről ezt a megoldást járható utnak tartom. Elsősorban azért, mert a motorok elektromos teljesítménye közel egyenlő (130 → 140 W).

Az UX 3-al azonos teljesítményű és fordulatu, de zárt motor (140 W $n = 6000$ fordulat/perc) valamennyi gépbe beépíthető akár bilincses rögzítéssel, akár bajonetcsatlakozású peremes felerősítéssel és közvetlenül, vagy áttételezéssel bármely gép hajtására alkalmas.

Ahol a tengelyvégen különleges szerkezet (ventilátor, turbina stb.) van, ott azt a gépben fixen beépített hajtott tengelycsonkra kell felékelni, melyet a motor szűtárcsás áttétellel hajt meg.

Valamennyi gépből az országos termelés zömét az Ebig-hoz tartozó vállalatok gyártják, sőt négyből hármat (mosógép, porszívó, padlókeféző) a pápai Elekthermax gyárt. A többi hasonló berendezéseket gyártó vállalattal szükséges tervezési és szerkesztési összehangolását, a szükséghez képest az Erő biztosítaná. Valamennyi berendezést a kereskedelem motor nélkül is árusítaná egyégenként, becslésem szerint 4-500 Ft-al olcsóbb áron, mint a motorral felszereltet és így 1200-1500 Ft-al olcsóbban lehetne hozzájutni a háziasszonyoknak a hön öhajtott gépekhez.

Egyúttal megoldódna a termelés eddiginél nagyobb méretű növelésének lehetősége.

A cikknek nem célja a problémát minden oldalról megvilágítani, csupán néhány gondolatot felvetni. Remélem, hogy a hozzászólások során (abban biztos vagyok, hogy lesznek) felmerült újabb nézetek, ötletek előre viszik ennek a nehéz és fontos kérdésnek a megoldását.

Haas Róbert

Kérjük dolgozóinkat, hogy hozzászólásaikat december 12-ig juttassák el a Szerkesztőbizottsághoz, hogy azokat a decemberi számban megvitatásra közzé tehesük.

ÖRVENDETES HIR

Vállalatunknál megalakult a Magyar Szovjet Baráti Társaság. Az előző MSZT szervezettől eltérően tagokat nem szervezünk, tagdíj fizetés nincs, ellenben a MSZBT klubhelyiségét, klubdelutánjait és egyéb rendezvényeit bárki látogathatja.

Célkitűzésünk az, hogy vállalatunk dolgozói és családtagjai részére tárlat és muzeumlátogatásokat, meghívott művészek részvételével műsoros délutánokat szervezünk. Dolgozóink ráérő idejükben klubhelyiségünkben zenével, sakkal, televízióval szórakozhassanak.

Az MSZBT ezúton is felkéri vállalatunk dolgozóit, hogy ötleteikkel támogassák munkáját.

Reméljük, hogy dolgozóink minél nagyobb számban fogják látogatni klubhelyiségünket, rendezvényeinket.

Előre is jó szórakozást kívánunk.

MSZBT vezetősége nevében

Fekete Sándor

KISZES PISTA BESZÉLGETÉSE A VÁLLALAT FIATALJAIVAL

- K. P. Hallottátok már elvtársak?
 F. Ugyan mit?
 K. P. Vállalatunk reggelig tartó bált rendez.
 F. Tényleg? Hol és mikor?
 K. P. Több mint valószínű a Külügyminisztérium Kulturtermében, de lehet, hogy a Kapás utcai táncteremben, 1957. dec. 14-én este 7 órakor.
 F. Mi lesz a bálon?
 K. P. Tombola és szivposta.
 F. Bülé lesz?
 K. P. Természetesen! Lesz szendvics, forró virsli, bor, sör és likőr.
 F. Műsor is lesz?
 K. P. Lesz egy 3/4 órás vidám, szórakoztató műsor.
 F. Mi lesz a tánccal?
 K. P. Tánc lesz reggelig. Az általunk jól ismert és szeretett Halárórság zenekara húzza a talpalávalót.
 F. Kik jöhetnek el?
 K. P. Dolgozók, családtagjaik és barátaik.
 F. Nagyszerű! Jó, hogy szóltál Pista. Biztosan ott leszünk!
 K. P. Várunk szeretettel, érezzétek jól magatokat!

NÉHÁNY SZÓT A FORGÁCSOLÓ MŰHELYRŐL

Nem hangzatos és szépen szóló mondatokat akarunk írni a forgácsoló munkájáról, hanem pusztán igazságot. A műhely mindaddig derekasan teljesítette feladatát és igyekezett a vállalat tervteljesítéséhez megfelelő mértékben hozzájárulni.

Feladatok is állnak a műhely előtt. Elsősorban arra kell törekednünk, hogy az eredmény ne csak mennyiségben, hanem minőségben is jelentkezzen.

Ismert tény az, hogy a forgácsoló műhely szerszámgépei nincsenek kifogástalan állapotban. Ezeken a sokszor agyonnyuzott gépeken nagyon nehéz feladat az előírásoknak megfelelő munkadarabot készíteni. A gépek állapota dacára dolgozóink igyekeznek, megfelelő minőségű munkát végezni.

Feltétlenül meg kell teremteni az előfeltételét a gépek tervszerű karbantartásának. Ugyanekkor a dolgozóink a gépek gondosabb ápolásával járulhatnak hozzá gépparkunk megfelelő állapotban tartásához.

Igen sok vitára ad okot az a tény is, hogy a gépek nincsenek megfelelő szerszámokkal ellátva. Nagy a hiány kulcsokban, behuzókban stb. Azok az elvtársak, akiknek az ezekről való gondoskodás feladatuk, nézzenek ennek gondosabban utána. Ezen a területen történetesen kellemes változás esetén nem kellene olyan felkiáltásokat hallani, mint "őregem, verd ki a zsanérból a süfite". Ez az úgynevezett süfi az egyik öltöző szekrényből lett kiverve, természetesen a szekrény tulajdonosa csak sokkal később szerzett erről tudomást, az erről szóló véleményét több ok miatt nem közölhetjük.

SIRNAK A KÉSZÜLÉKEK

Készülékek terén is komoly hibák vannak. Meg kell mondani azt is, hogy a dolgozóink sokszor úgy bánnak ezekkel, mintha nem kenyérkereső szerszámaik, hanem halálos ellenségük lenne. A tisztántartása egyike a legritkábban előforduló eseteknek. A legkisebb eltérést is a nagy kalapáccsal orvosolják. Használat után egy elegáns mozdulattal eldobják. A legközelebbi alkalommal mikor erre a kis megvetett és mostohán kezelt készülékre szükség lenne, sokszor félnapig is keresgélni kell, amíg szerencsés esetben a nyomára akadnak.

Nagyon furcsa tény az is, hogy a szerszámkiadóban igen komoly adminisztrációval tartják nyilván a hiányos turókat, viszont a több ezer Ft-os készülékekről még bárca sem kérnek. Nem ártana ezeket megszívlelni; az a véleményünk, hogy akinek ez az inge, nagyon sürgősen vegye már magára.

A S S Z O N Y O K N A K !

Nekünk, dolgozó nőknek mindennap komoly gondot okoz a napi ebéd, vacsora főzés. A rendelkezésünkre álló idő igen kevés és a család mielőbb enni szeretne. Egypár olyan ételt szeretnék itt felsorolni, mely megkönnyíti munkánkat és mivel köztük elég nagy a választék, ebből összeállítjuk a heti vacsora étrendet.

Levesek:

Köménymag leves tojás eresztekkel, paradicsom leves (konzervből), gomba leves.

Főtt tésták:

Spagetti paradicsom mártással, makaróni sajttal, mákos metélt, sonkaskocka tejjel, izes metélt.

Gomba ételek

Gomba tojással, gombapörkölt, gomba rántva, gomba krokett (hus feltét helyett, főzelékhez).

Mirelite készítmények:

Szalontüdő, reszeltmáj, sertésszelet rántva, vese-velővel.

A család egy kis tésta felét is szeretne néha enni. Ez már nehezebb kérdés, mert az elkészítéséhez jóval több idő kell, mint egy egyszerű vacsorához. Tanácsként elmondom, hogy ha palacsintát

akarunk estére készíteni, úgy reggel -- munkába menetel előtt -- a keveréket csináljuk meg, hűvös helyen hagyjuk állni és így hazatérésünk után mindjárt nekiláthatunk a palacsinta sütésének.

Mit mennyi ideig főzzünk?

Husleves, két, három óra.
Burgonya (héjában) 20 perc.
Hirtelenül sült husok 8-10 perc.
Piskótatekerics 40 perc.
Kalács 50-60 perc.

H. G.-né

A Partvezetőség, Vállalatvezetőség és az MSZBT vezetőségének kezdeményezésére, illetve segítségével, kedvesen berendezett klubhelyiség fog december 1-től dolgozóink rendelkezésére állni.

Lázasan munkáindult meg az igazgatósági folyosón: falbontás, festés, bútorok, felszerelések és berendezési tárgyak után futkosunk.

Örömmel üdvözljük e munkát és reméljük dolgozóink jól fogják magukat érezni az új klubhelyiségben. A televízió, folyóiratok, mozi előadások pedig kellemes szórakozást fognak nyújtani.

Izgulunk, dolgozunk, hogy a határidőt be tudjuk tartani.

H. G.-né

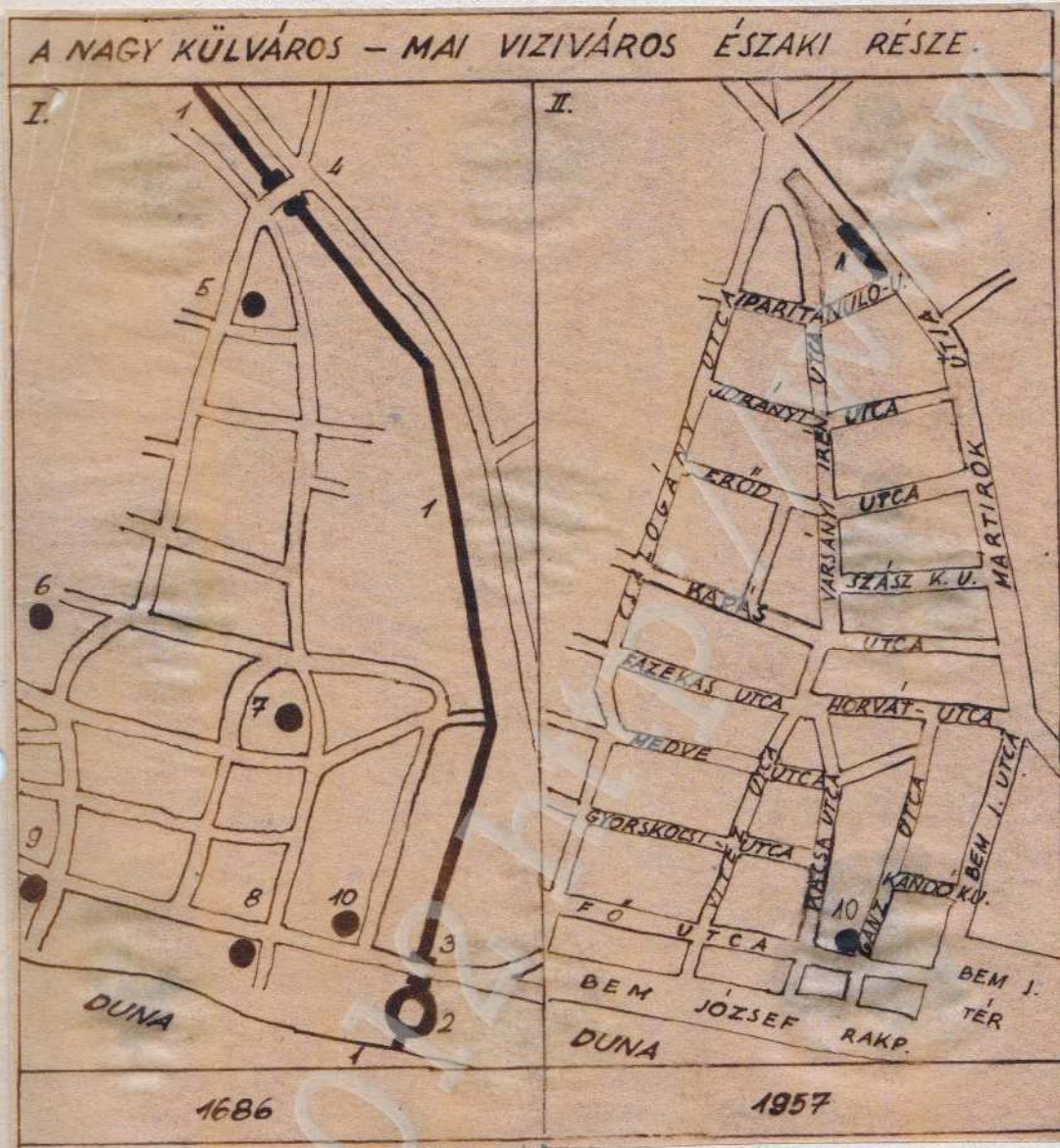
0-0-0-0-0-0-0-0-0

A VIZIVÁROS ÉSZAKI RÉSZÉ 1686-ban ÉS MA

Szálljunk vissza gondolatban 274 évvel ezelőttre, s nézzünk körül, mit találunk azon a környéken, ahol ma gyárunk áll.

Megkönnyíti munkánkat De la Vigne mérnök alezredes 1686-ban, Buda dicsőséges visszavétele évében készített kiünő térképe és a korabeli metszetek. Mit látunk akkor, ha De la Vigne térképét (I) összehasonlítjuk a mai állapottal (II)? Azt, hogy a törökkori Viziváros, akkori nevén Nagy-külváros utcáinak elhelyezkedése a mai utcahálózathoz képest nem sokat változott, sőt még az ak-

kori háztömbök is meglepően egyeznek a mai állapottal. Az 1686 évi térképen csekély eltolódással megtaláljuk a Csalogány, Varsányi Irán, - Vitéz, - Kacsá, - Ganz, - Horváth, - Medve, - Gyorskocsi és Fő utcák elődjeit. A Martírok utja és a Bem József utca páros oldala pedig azonos a régi Nagy-Külváros várfalának vonalával (I/1). S ami minket legjobban érdekel a Ganz-utca mindkét oldala és telektömbjei szinte teljesen azonosak az 1686 évi állapottal. Vizsgáljuk meg pontosabban az 1686 évi térképet (I). A várfal, melyet a Viziváros lakossága még a középkorban épített, ekkor teljes egészében fennállott. Ez az egyszerű középkori jellegű fal a mai Vörmező-ut, Martírok-utja és Bem József-utca vonalán haladt a Bem József-térig, ahol a Dunaparton egy körülbelül

harminc méter átmérőjű rondellában (körbástyában) - a Kakasrondellában (Horosz kuleszi 1/2) végződött, melyet Vizirondellának is neveztek. A múlt század 80-as éveiben ennek maradványai még megvoltak. A Várfal maradványának egy része pedig a régi János kórház helyén (Ipari tanuló-utca sarok) még ma is látható.

Ezen a várfalon három kapu volt. Egyik közvetlen közelünkben a Fő-utcának a Bem József-térbe való betorkolásánál. Ez volt a Kakas-kapu (Horosz kapuszu 1/3).

A Bem József-tér és a Fő-utca sarkán közelmúltban megszűnt Kakas kapu söröje, ettől vette nevét. A második kapu a Csalogány-utcának a Széna-térbe való betorkolása táján állott és a törökök Uj-kapunak (Jeni kapuszu-1/4/ nevezték. A Vérmező-utca és a Várfok-utca sarkán állott a harmadik kapu, a Mészáros-kapu (Kinnáre kapuszu). Innen a várfal mintegy 100 %-os szögben a Bátyasétány sarkán álló északnyugati nagy rondellához - az Esztergomi rondellához csatlakozott.

A nagy külvárosnak, melyet az egykori források gyakran Zsidóvárosnak is neveznek, a törökök által sűrűn lakottnak kellett lennie, mert a budai török templomoknak - dzsámiknak körülbelül a fele, kilenc itt állott. Ezek közül öt a Nagy-külvárosnak térképünkön is ábrázolt északi részén volt. Az Uj-kapu közelében állott a Rusztem basa- dzsámi, körülbelül a Csalogány és Ipari tanuló utcák sarkán (1/5). A Mai Mária tér helyén volt a Szürmeli hodzsáról elnevezett dzsámi (1/6). A mai Medve és Kacska utca kereszteződésénél pedig a Csemerberdzsi aga-dzsámi (1/7). A többiek a mai Fő utca mentében állottak. A Törvényszék épületével szemben az Oszmán bég-dzsámija (1/8), melyet Kakas-kapu, vagy Vizi mecset néven is emlegetnek az egykori források. Végül a Csalogány utcának a dunaparti betorkolásánál, a volt Erzsébet apácák templomának helyén állt a Maktul Musztafa basa-dzsámi (1/9), mely az összes közül a legtovább maradt meg és csak a XVIII. század vége felé bontották le, amikor a török világ már 100 esztendeje megszűnt Budán. Meg kell emlékezni a Kakas-kapu - mai Királyfürdőről (1/10), melynek kupolája ma is áll. Az egykori híres török utazó Evlia, kicsi, de hasznos fürdőnek mondja, melynek középső medencéjében oroszlánszájból folyik éjjel-nappal a természetes melegviz.

Következő folytatásban az 1684 évi sikertelen és 1686 évi győzedelmes ostromok idejében - gyakran közvetlen közelében lezajlott csatákról fogok beszámolni.

Károlyi Árpád-Wellmann Imre «Buda és Pest visszavivása 1686-ban» c. munkája alapján összeállította:

Sz. I.

S A K K

Megkezdődött a II. kerületi I. és II. osztályu sakkbajnokság. Első csapatunk az első fordulóban a Könnyűipari Minisztérium csapatától 6 1/2 - 5 1/2-re kapott ki. A második fordulóban a bajnokság egyik nagy esélyesét, a Csillaghegyet vertük meg hasonló arányban. A nem várt győzelem meghozta a csapat önbizalmát és a harmadik fordulóban 7-5-re győztünk a Magyar Optikai Művek ellen.

November 10-én kissé szorongva mentünk az Alkotmány-utcai Szállítókhöz, mert a harmadik fordulóban a Szállítók 8 1/2 - 3 1/2 arányban elsőprő győzelmet arattak az ellenünk győztes Könnyűipari Minisztérium ellen. Ennek ellenére a csapat ismét kitért magáért, 5-5-nél (1 óvás, 1 lüggőjátssza) hagytuk abba a mérkőzést, amelynek végeredménye a Sakkszövetség későbbi döntése után minden bizonnyal 6 1/2 - 5 1/2 lesz javunkra.

Első csapatunk eddigi eredménye minden várakozást felülmúlt. A csapat az eddig szerzett 25 1/2 pontjával az élcsoportha került és ha valóra válik reményünk, hogy januárban már edző irányításával készülhetünk fel mérkőzéseinkre - akkor egész előkelő helyen végezhetünk. A csapat eddigi legeredményesebb pont szerzői dr. Karsay István 3 ponttal, Biró László, Sztancsik József és Tiszai István 2 1/2 - 2 1/2 ponttal. Az elismerés hangján kell szólnunk valamennyi sporttárs működéséről is, mert mindent elkövettek a csapat eredményes szereplése érdekében.

Második csapatunk első mérkőzését hiányos megjelenése miatt 5 1/2 - 4 1/2-re elvesztette a Külügy Minisztérium ellen. Második mérkőzésére már kompletten állt ki és 9 1/2 - 1/2-re győzött a Ságvári Kultur Otthon ellen.

Tiszai

HIREK RÖVIDEN

Gyárunkban megindult az angol nyelvtanfolyam. Minden héten kedden tartják az előadásokat.

A MHS (Magyar Honvédelmi Sport Szöv.) megkezdte a rádióskör szervezését.

Jelentkezni lehet: Tormuth et forgácsoló
 Adonyi et. tekerceselő
 Angyal et. műszaki o.

OLVASSUK A NÉPSZABADSÁGOT!

Legjobban tájékoztat a bel- és külpolitikai eseményekről, a társadalmi, gazdasági és termelési kérdésekről, az aktuális műszaki és kulturális problémákról.

Színházi, mozi és könyvkritikája alapján ki tudjuk választani a nekünk tetsző szindarabokat, filmeket és könyveket.

Szines riportokban számol be a sporteseményekről. Uti képei, történelmi megemlékezései és egyéb tudományos cikkei pedig ismeretkörünket bővíti. Asszonyaink és gyermekeink is megtalálják benne az őket külön érdeklő cikkeket.

TÁJÉKOZTAT! TANIT!

A harmadik szám részére cikkeket december 12-ig veszünk át. Kérjük gyárunk dolgozóit, hogy cikkeiket, bírálatukat, vagy javaslataikat ezen időpontig juttassák el Szabó bácsihoz, a szerszámműhelybe (175 mell)

A lapot 5 tagból álló bizottság szerkeszti

Felelős: Szabó István